

ממרסיי תצא תורה

הרב משה לחיאני

הסיפור שלי

סיפור מעורך השראה
 לשולחן השבת



בצעירותי למדתי עם קבוצה מחבריי בעיר מקנס אשר במרוקו. בתחילה למדתי בתלמוד תורה שבראשו עמד רבי שלום משאש - לימים רבה של קזבלנקה, ובהמשך רבה של ירושלים - ואחר כך בישיבה של רבי ברוך טולדנו. בשנת תש"י (1950) הגיע לעיר הרב מיכאל ליפסקר, השליח הראשון שנשלח למרוקו אחרי פטירת הרבי הרי"צ בחודש שבט של אותה שנה. הוא התיידד עם הרב טולדנו, וכעבור זמן הרב טולדנו, שכבר לא היה אדם צעיר, העביר את הישיבה לאחריותו של הרב ליפסקר, וכך נתייסדה ישיבת אוהלי יוסף יצחק הראשונה במרוקו.

בשנת תשי"א (1951), הגיע השליח הרב שלמה מטוסוב במטרה להרחיב את הפעילות ולהקים מוסדות חינוך 'אוהלי יוסף יצחק' בכל רחבי מרוקו. הרב מטוסוב התגורר בקזבלנקה, והוא ביקש שישלחו לו את אחד מתלמידי הישיבה במקנס שיסייע לו בעבודתו, להמשיך להקים ולפקח על עוד מוסדות ברחבי המדינה. פנו אלי בהצעה לקבל את התפקיד הזה, ואחרי שהתייעצתי עם רבותיי הרב טולדנו וראש הישיבה הרב יצחק סבג שבירכו אותי שאצליח בעבודתי, נתתי את הסכמתי.

בעיר הראשונה שבה ביקרתי התברר לי שהילדים נאלצו לבקר בבית הספר גם בשבתות. אספתי את אנשי הקהילה בבית הכנסת ודיברתי על ליבם על החשיבות של הקמת תלמוד תורה 'אוהלי יוסף יצחק', אף הדגשתי שלא ייתכן שהילדים ימשיכו ללמוד בבית הספר הממשלתי בשבת. באותה עיר היה ממשל צבאי, וכאשר המושל הצבאי של העיר שמע שכינסתי את אנשי העיר ודרשתי שלא ישלחו את ילדיהם לבית הספר בשבתות, הדבר חרה לו והוא ראה בזה פגיעה בסמכותו. הוא זימן אותי ונזף בי על שבאתי לעיר מבלי לקבל רישיון מראש מהמשרד הצבאי בעיר הבירה כנדרש, ועל שאני ממריד את אנשי הקהילה. אמרתי לו שבאתי בשליחות הרבי מליובאוויטש, והסברתי לו את משמעות יום השבת כיום קדוש עבור היהודים. בהמשך גם הגיע ראש העיר והסברתי להם שאיך אפשר שלא להקים תלמוד תורה אם הילדים היהודים מבקרים כעת בשבת בבית הספר תוך חילול השבת הקדושה, ובסופו של דבר הם הסכימו לבטל את הגזירה הזו.

אמרתי למושל שנודע לי שגם בכפרים הסמוכים הילדים לומדים בשבת והייתי רוצה שהפטור יחול גם עליהם. כנראה שמצאתי חן בעיניו, והוא הסכים שאמסור זאת בשמו לממונים בכפרים הסמוכים, וכך אכן היה ובעזרת השם הצלחנו לבטל את הגזרה הזו

גם בעוד כמה ערים באותו אזור. כשכתבי לרבי דו"ח על הפעילות הזו זכיתי לקבל מענה: "תשואות חן, תשואות חן".

עוד קודם לכן, כשעזבתי את הישיבה והתחלתי בפעילות קיבלתי מכתב מהרבי שעכשיו עלי להשתדל למצוא זיווג הגון. המכתב היה שמור אצלי, אך למעשה לא עשיתי שום השתדלות ממשית בעניין. כשביקרתי באחת הערים, ראה רב העיר את המכתב הזה אצלי, ושאל אותי מה עשיתי בנוגע למה שכתב לי הרבי. עניתי שעד עכשיו לא עשיתי, אך מאחר שבהשגחה פרטית הוא ראה את המכתב, אות הוא מן השמיים שהוא יהיה השליח שידאג לכך, ואכן הוא השתדל בעניין ואשתי היא בת אותה עיר. כתבנו לרבי והוא נתן את ברכתו לשידוך וגם הורה לי ללמוד ולסיים מסכת יומא מאחר שאשתי הייתה בת כהן.

בהמשך עברנו לגור בעיר קזבלנקה. הרב שלום משאש שימש אז כבר כרב העיר, והוא ביקש ממני שאפקח על הכשרות באניות של העולים ממרוקו לארץ שהיו נוסעות דרך מרסיי, שם היה מחנה עולים בו שהו העולים ממרוקו לקראת עלייתם לארץ. שוחחתי אתם על חשיבות החינוך בארץ הקודש והדרכתי אותם כיצד להתנהל מול עליית הנוער, וחלקם אף הפניתי לכפר חב"ד וב"ה היה בזה עניין של הצלת נפשות ברוחניות. בשלב מסוים בקשו ממני לרכז את נושא התרבות במחנה העולים, וכתבתי על כך

«

לרבי. הוא עודד אותי על חשיבות הפעילות עם העולים הללו, שאת חלקם הגדול הכרתי מהכפרים שבהם ביקרתי, ומהם שהיו בוגרי תלמודי תורה אהלי יוסף יצחק שהקמנו.

אחרי שנפסקה העלייה, המשכתי להיות מעורב בענייני הקהילה במרסיי בנושאי כשרות ושחיטה, ובשנת תשט"ו (1955) עברנו להתגורר בקביעות בעיר. כך המשכתי לפעול בענייני הפצת היהדות במרסיי לאורך השנים וגם כתבתי דו"חות לרבי, אך לא זכיתי לבקר אצלו עדיין. בשנת תשל"ו (1976) ביקרה בתי הגדולה אצל הרבי יחד עם קבוצת בנות מ"בית רבקה". כשהרבי זיהה אותה כבת שלי, הוא שאל אותה בחיוך רחב ובת שחוק על פניו: "את הבת של לחיאני ממרסיי? איך זה שהבת כאן, והוא עצמו עדיין לא ביקר פה?" בהמשך אותה שנה ביקר במרסיי הרב ג'ייקובסון שנסע בשליחות הרבי לרוסיה ולאירופה, ומסר דרישת שלום מהרבי. הוא סיפר לי סיפורים משליחותו ברוסיה, ועודד אותי לנסוע לבקר אצל הרבי. גם הרב יוסף יצחק מטוסוב שיצא בשליחות לעיר טולוז נשלח על ידי הרבי למרסיי לדרוש בשלומי. הוא סיפר שהרבי הראה לו דו"חות שכתבתי לו על פעילותי ואמר שהם מלאים חום ואהבת ישראל.

אחרי כל דרישות השלום הללו מהרבי הבנתי שהגיע הזמן שאטוס לרבי, ולקראת י"ט כסלו תשל"ז (1976) הגעתי לראשונה לרבי, וזכיתי להיכנס ליחידות במוצאי כ' בכסלו בשעה אחת בלילה. כשנכנסתי לחדרו של הרבי בירכתי ברכת "שהחיינו" בשם ומלכות, והרבי ענה אמן. הוא אמר שהוא שמח שבאתי, ודרש בשלום מורי ורבי רבי ברוך טולדנו. הרבי התעניין מאד במצב היהדות במרסיי, ושאל בפרוטרוט על מצב הכשרות, שמירת טהרת המשפחה והמקוואות ובנושא החינוך בעיר. אמרתי לרבי כמה פעמים שאני זקוק לשליח נוסף שיסייע בעבודה בעיר, והרבי הפנה אותי לרב בנימין גורודצקי שנשלח עוד על ידי הרבי הקודם כבא-כוחו באירופה, והיה אחראי על לשכת ליובאוויטש בפריז. הרבי גם אמר שאסור לנו להזניח את הילדים שלומדים בבתי הספר הממשלתיים, ועלינו לדאוג להם למסגרת לימוד תורנית בימי ראשון ובימי פגרה אחרים שבהם אין להם לימודים. גם עם הסטודנטים באוניברסיטאות הרבי הדגיש שעלינו לפעול.

באותה יחידות גם הבאתי אתי תמונה של רכב שרציתי לרכוש לטובת הפעילות במרסיי, שיוכל לשמש "כטנק מצוות". כשהראיתי את התמונה לרבי, הוא נטל בידו עיפרון ושרטט על גבי התמונה מעין גג נפתח והסביר איך ניתן יהיה להפוך את הרכב הזה גם לסוכה ניידת באמצעות גג שנפתח ונסגר. לקראת סוף היחידות בירך אותי הרבי שממרסיי השוכנת על חוף הים, תצא אורה זו תורה, ומאור שבתורה זו תורת החסידות, לכל המדינות והעיירות הרחוקות השוכנות על חוף הים.

ברכה זו התבררה כנבואה ממש, כאשר שבוע אחרי שובי לצרפת קיבלתי פנייה מיהודי באחד האיים הקריביים שביקש שאבוא למול את בנו. הוא שלח לי כרטיס הלוך ושוב, ושהיתי שם כשבוע. מלבד

הברית הבאתי אתי מזוזות, וקבעתי בכמה בתים שלא היו בהם מזוזות. גם שחטתי להם בשר כשר, והוסדר משלוח שבועי של בשר כשר ממרסיי לשם. כך התקיימו דברי הרבי כפשוטם.

כשחזרתי יצרתי קשר עם הרב גורודצקי והוא קישר אותי עם הרב יוסף יצחק לבקובסקי שאכן הגיע אחרי חתונתו למרסיי ומאז פועל גדולות ונצורות בעיר. בהתאם לעצת הרבי התקנתי ברכב גג נפתח ובחג הסוכות הראשון התקיימה בעיר הפגנה גדולה למען יהודי רוסיה. הייתה תהלוכה לאורך רחוב ראשי במרסיי ויהודים רבים נכנסו לרכב כדי לברך על ארבעת המינים וכן ברכת "לישב בסוכה". גם מהפעילות עם הסטודנטים יצאו כמה וכמה בעלי תשובה. בכלל היקף הפעילות גדל מאד, קנינו בניין ובהמשך הרחבנו וקנינו עוד אחד. כיום יש לנו בניין גדול בן ארבע קומות שבו מתחנכים מעל 450 ילדים.

בחדש תמוז תשמ"א (1981), הייתי פעם נוספת אצל הרבי עם אשתי ונכנסנו ליחידות. אשתי הייתה אז בהיריון עם בננו הקטן, ומכיוון שעברו הרבה שנים מאז ההיריון הקודם, הרופאים חששו ורצו שתעשה בדיקות שונות. הרבי שלל את החששות ובירך שתהיה לידה כשורה ובקלות, וב"ה כך אכן היה. באותה יחידות סיפרנו לרבי שברצוננו לעלות לארץ ישראל, מאחר שבתנו הגדולה שכבר התחתנה גרה שם, וגם אמי גרה שם ובקשה שאהיה קרוב אליה. הרבי הביע פליאה על הבקשה ואמר, "במרסיי אתה הרי כמו קצין בחזית, איך תוכל לעזוב את החיילים שלך, את התלמידים שלך? עליך להמשיך ולפעול שם". הרבי הרעיף עלינו ברכות שבזכות הפעילות במרסיי הילדים שלנו יהיו בטוחים ושמורים בכל מקום שיהיו. הרבי אמר את הדברים בעברית ואשתי לא הבינה, אז הרבי שב וחזר על הדברים לאט וברור גם בצרפתית.

בעקבות זאת נשארנו במרסיי עוד כחמש עשרה שנה, ורק לקראת סוף שנת תשנ"ו (1996), עלינו ארצה, ובמשך השנים הללו התווספו עוד כמה וכמה תלמידים ומקורבים שהיום מנהלים מוסדות של חב"ד בפריז ובליאון.

הרב משה לחיאני הנו רב ומנהיג רוחני באשדוד. הוא רואיין בעיר אשדוד בחדש תמוז, תשע"ה (2015).

לזכות הורינו היקרים הרב יעקב ומרת בתיה שיחיו מינסקי הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תרצ"ג (1933) — עקב עליית הנאצים לשלטון, עזבו הרבי והרבנית את ברלין ועברו להתגורר בפריז. ט"ו אדר

לחיזוק התקשרות לכ"ק אדמו"ר

ההקדשות שלכם מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי. לפרטים נוספים ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל כתבו לנו: sipursheli@jemedia.org



JEWISH EDUCATIONAL MEDIA

sipursheli@jemedia.org | myencounterblog.com | 03-9608018
784 Eastern Parkway | Suite 403 | Brooklyn, NY 11213
© כל הזכויות שמורות 2015